Gemeente Bergen op Zoom

Aan de leden en burgerleden
van de gemeenteraad
van Bergen op Zoom

Uw kenmerk		Ons kenmerk	U22-002224	Datum	
Uw brief		Beh. door		Doorkiesnr.	
Onderwerp:	no go's locatie BOZ-4b	Cluster	R&E/Wonen & Leven,	Bijlage(n)	

Beste leden en burgerleden,

In de commissievergadering RDE van 3 maart hebben wij toegezegd nogmaals te kijken naar de haalbaarheid en de voorwaarden ten aanzien van locatie BOZ-4b. Tevens is hierbij overeengekomen we ons tot het uiterste inspannen om de haalbaarheid van de locatie aan te tonen. In het geval dat er sprake is van harde voorwaarden waarvan nu al duidelijk is dat daar niet aan voldaan kan worden, heeft u aangegeven dat een gesprek met de gedeputeerde niet nodig is. In deze brief zoomen we in op locatie 4b en lichten we de haalbaarheidsaspecten toe.

Waarom een haalbaarheidsstudie?

Vergunbaarheid en juridische houdbaarheid
Het nieuwe hoogspanningsstation is een essentieel onderdeel voor het kunnen aansluiten van nieuwe duurzame initiatieven en het blijven functioneren in de toekomst van de regionale energienetwerken. Kortom het faciliteren van de energietransitie en de elektrificatie die dit met zich meebrengt. Het gaat de hele regio van aansluitcapaciteit voorzien waar er nu geen capaciteit meer is. Maar die extra capaciteit wordt alleen geleverd als het station daadwerkelijk ook kan worden gebouwd. Het voldoen aan de wet- en regelgeving is een basisvoorwaarde voor het goed doorlopen van de verplichte ruimtelijke procedure en maakt daarmee de bouw van het nieuwe hoogspanningsstation mogelijk. Hiermee moet rekening worden gehouden. Het gevaar is namelijk dat indien een niet haalbaar geachte locatie toch het vervolgproces ingaat, deze uiteindelijk strandt bij de Raad van State omwille van een onvoldoende en onzorgvuldig gemotiveerd besluit. Het project loopt hiermee onherstelbare vertraging op. De netversterking is voor de gehele regio essentieel en daarom heeft vertraging in de besluitvorming direct effect op meerdere partijen in deze regio.

Veiligheid en gezondheid
Daarnaast heeft TenneT een wettelijke taak om leveringszekerheid te garanderen voor hun elektriciteitsinfrastructuur. Om dit te kunnen garanderen moet rekening worden gehouden met de veiligheid van het station, de masten maar ook van medewerkers die bouw- en onderhoudswerkzaamheden moeten plegen. Doen zij dat niet, dan kan een klein veiligheidsrisico in de werkelijkheid toch tot mogelijke uitval van een station leiden. Verder zijn uitgangspunten ook bedoeld om de gezondheid van de omwonenden te waarborgen. Deze uitgangspunten vloeien voort uit wettelijke eisen, opdrachten vanuit het ministerie en wetenschappelijke studies.

Haalbaarheidsaspecten locatie BOZ-4b:
Witteveen en Bos hanteert wettelijke normen en andere uitgangspunten om de locaties op gelijkwaardig niveau te vergelijken en om de daadwerkelijk de haalbaarheid/vergunbaarheid van een locatie vast te stellen. Dit is de reden dat

andere locaties in de omgeving van 4b in een eerder stadium zijn afgevallen. Wij doelen hiermee op de locatie de Spie en een oude locatie liggen in de zuidwesthoek van de Auvergnepolder. Dat locatie 4b meerdere onoverkomelijke obstakels kent kan daarom geen verassing zijn. Witteveen en Bos formuleert dat als: dat er op meerdere onderdelen een hoog vergunningsrisico is en dat de locatie daarom geen reëel alternatief is. Zij formuleren het op deze wijze omdat juridisch gezien het vergunningsrisico pas 100% duidelijk is als een vergunning daadwerkelijk wordt geweigerd of wanneer een rechter het besluit heeft vernietigd. Daarom schatten zij het risico in en doen ze op basis daarvan een uitspraak. Een hoog vergunningsrisico betekent in feite: niet vergunbaar. Tijd om af te wachten tot een vergunning daadwerkelijk is geweigerd of vernietigd is er niet, gezien de urgentie van het station. Tijd is daarmee in feite het grootste struikelblok van deze locatie.

De haalbaarheidsaspecten

- Projectie van de locatie op woningen

Wanneer een locatie van een hoogspanningsstation geprojecteerd wordt op een of meerdere woningen, moet TenneT de kosten die ze hiervoor moeten maken (aankoop en sloop) verantwoorden. Dit komt omdat het geld wat TenneT hiervoor inzet rechtstreeks terug te herleiden is naar de energiebelasting die iedere burger/bedrijf betaalt. Vanuit De Autoriteit Consument en Markt (ACM) wordt toegezien op het verantwoord en doelmatig uitgeven van geld door TenneT. De maatregel moet vanuit het maatschappelijk belang te verantwoorden zijn. Als er andere alternatieven zijn die, op basis van het ruimtelijk afwegingskader, meer voor de hand liggen en een betere haalbaarheid hebben, is het maatschappelijk niet te verantwoorden dat er toch gekozen wordt voor een locatie die deze meerkosten wel met zich meebrengt.

Voor elke locatie geldt dat de eigenaar van het perceel wel moet willen meewerken aan de uitkoop. Er moet ook overeenstemming zijn over de prijs. Als hier onenigheid over ontstaat, wat in het geval van een projectie op woningen een zeer reëel risico is, liggen langdurige (juridische) processen, zoals onteigening, op de loer. Onaanvaardbare vertraging die je wilt voorkomen. Vanuit deze achtergrond wordt het uitgangspunt gehanteerd dat de projectie van een zoeklocatie op woningen vermeden wordt als er alternatieven zijn.

Ook de minister voor Klimaat en Energie die thans nog steeds het bevoegd gezag is, ziet in de keuze voor locatie 4b een hoog vermijdbaar risico op onnodige vertraging. In zijn brief (zie bijlage) geeft hij aan dat één van de redenen hiervoor, de mogelijke projectie van de locatie op een bouwwerk is.

- Ligging binnen veiligheidszone windmolens

Windmolens kunnen potentiële gevaarlijke situaties veroorzaken door ijs wat van de wieken afglijdt of wieken die afbreken. De kans hierop is wellicht klein, de gevolgen daarentegen kunnen zeer groot zijn. Als er ijs of een wiek binnen het terrein van het hoogspanningsstation terecht komt levert dat naast een veiligheidsrisico ook een leveringszekerheidsrisico op. Het station en de bovengrondse 380kV verbinding maakt onderdeel uit van de landelijke 380kV ring en de interconnector verbinding tussen Nederland en België. Voor deze verbinding geldt dat TenneT nationaal en internationaal gemaakte afspraken moet nakomen over leveringszekerheid. Daarom wordt er een richtafstand door TenneT gehanteerd van 245 meter. Niet alleen TenneT hanteert deze afstand ook de windmolenexploitanten zelf (zoals RWE) hanteren deze afstand tot gevoelige objecten. Locatie 4b ligt binnen deze zone, waardoor er een potentieel onaanvaardbaar veiligheids- en leveringszekerheidsrisico is. Dit aspect is daarom een **no go**.

- Ligging binnen Natuur Netwerk Brabant (NNB)

Natuurwetgeving is zeer streng gereguleerd. Het rijk heeft het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vastgesteld. De Provincie heeft dit overgenomen met hun eigen aanduiding NNB. De Provincie is het bevoegd gezag om te beslissen over zaken die het NNB aangaan. Zo ziet zij toe op het behoud en versterking van het NNB. Als er een nieuw initiatief zich binnen NNB gebied bevindt dan toetst de provincie of zij daaraan medewerking willen verlenen. Zonder hun medewerking is het initiatief per definitie kansloos. Locatie 4b ligt op een uitloper van het Lange Water. Dit gebied is aangewezen als NNB

(zie afbeelding 1). Dit betekent dat locatie 4b getoetst zal worden aan artikel 3.21 van de provinciale Interim Omgevingsverordening (IOV):

Artikel 3.21. Kleinschalige herbegrenzing
Lid 1
Een bestemmingsplan kan een ontwikkeling binnen Natuur Netwerk Brabant mogelijk maken in het geval dat:
a) de aantasting van areaal Natuur Netwerk Brabant kleinschalig is;
b) de ontwikkeling slechts leidt tot een beperkte aantasting van de ecologische waarden
c) en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant;
d) de ontwikkeling leidt tot een kwalitatieve of kwantitatieve versterking van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant als geheel;
e) er een afweging van alternatieven heeft plaatsgevonden;
f) er sprake is van een goede landschappelijke en natuurlijke inpassing;
g) er bij verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan artikel 3.22 Compensatie;
h) op welke wijze de uitvoering en monitoring zijn verzekerd.

Conform lid 1 onderdeel e, zal de provincie alternatieven voor de locatie afwegen. Hiervoor zal zij zich onder andere baseren op de beschikbare informatie uit het keuzetraject van de voorkeurslocatie. Het alternatievenonderzoek geschiedt op inhoud en ruimtelijke argumenten. Hierbij zullen zij zich ongevoelig opstellen voor politieke argumenten. Zij kunnen niet anders dan tot de conclusie komen dat er aanvaardbare alternatieven zijn die niet binnen NNB-gebied zijn gelegen. Zij zullen tevens opmerken dat locatie BOZ-2 niet alleen buiten NNB gebied ligt maar zelfs kansen biedt tot versterking van het NNB het Lange Water. Door de restgronden die ontstaan tussen het station en het Lange Water natuurlijk in te vullen, wordt dit NNB gebied meer robuust. Dit is de verklaring van het hoge vergunbaarheidsrisico op het aspect NNB voor de locatie 4b. Door het vooruitzicht dat de provincie niet zal meewerken is dit tevens een **no go**.

Afbeelding 1: Locatie BOZ-4b en NNB en Natura2000

Overigens, mocht de provincie om oneigenlijke redenen toch wel meewerken, dan zal de rechter (Raad van State) nogmaals dezelfde toets uitvoeren. De kans dat de rechter tot het hierboven verwoorde oordeel komt is zeer groot. Hierdoor blijft het hoge vergunbaarheidsrisico in stand zelfs als een provincie wel meewerkt. De ontwikkeling strandt dan bij de rechter met onaanvaardbare vertraging tot gevolg.

De gronden van het Lange Water zijn in eigendom van Staatsbosbeheer. Zij hebben aangegeven niets te zien in locatie 4b die dus deels op hun gronden zou komen te liggen. Wij voorzien dat Staatsbosbeheer zich, samen met andere natuurgroeperingen, zal verzetten tegen een keuze voor locatie 4b.

- Verantwoording van doelmatigheid uitgaven aan de Autoriteit Consument & Markt (ACM)

TenneT investeert maatschappelijk geld verkregen uit de energiebelasting. Daarom moeten ze zich over alle projecten verantwoorden bij de ACM. De ACM audit de projecten op doelmatigheid. Ze kijken of het geld doelgericht is uitgegeven. In dit geval is het doel het realiseren van een hoogspanningsstation. Indien TenneT geld uitgeeft aan het realiseren van

een project op een locatie waar bij voorbaat vaststaat dat deze onvergunbaar is, zijn zij niet doelmatig bezig. Zij hadden immers het geld beter kunnen besteden aan een wel vergunbare locatie. De ACM zal vervolgens TenneT hierop aanspreken. Hoewel dit ogenschijnlijk geen harde maar een zachte no go oplevert, geeft het wel aan dat TenneT zorgvuldig en bewust moet handelen bij het uitgeven van belastinggeld. Het kiezen voor locatie 4b heeft meer gevolgen dan dat het ruimtelijk kader (op basis van ruimtelijke argumenten) laat zien. Het is maatschappelijk gezien niet te verantwoorden.

- Natura2000

Staatsbosbeheer is eigenaar van de gronden zuidelijk direct na de bandijk (zie afbeelding 2). Dit gehele gebied, wat voor een deel ook in eigendom is van De Staat (Infrastructuur en Waterstaat), is het Natura2000 gebied het Zoommeer (zie afbeelding 1). Deze gebieden zijn door het Rijk aangewezen op grond van Europese regelgeving voor instandhouding van natuurdoelstellingen. Staatsbosbeheer geeft aan dat de locatie ten zuiden van BoZ4b een goed ontwikkelde natte natuurparel is met een brede moeraszone met veel moerasvogels. Locatie 4b ligt zeer nabij dit Natura2000 gebied.

Zowel in de gebruiks- als de aanlegfase kan een hoogspanningsstation deze instandhoudingsdoelstellingen negatief beïnvloeden. In de aanlegfase komt dat door de bouw- en aanleg werkzaamheden. Zo is er in ieder geval een tijdelijke bovengrondse hoogspanningsverbinding nodig (ruim één jaar) als omleiding, voor als het station en de bestaande verbinding wordt aangelegd of aangepast. Hiervoor zijn sowieso werkzaamheden in Natura2000 gebied noodzakelijk. Ook werkzaamheden buiten Natura2000, maar wel liggend binnen het verstoringsgebied, kunnen een negatieve invloed hebben. In de gebruiksfase kan ook het station voor de aspecten licht en geluid gevolgen hebben voor het natura2000 gebied het Zoommeer.

Het bevoegd gezag ten aanzien van ontheffingen van de Wet Natuurbescherming is de provincie Noord Brabant. Zij zullen in het kader van een verzoek tot ontheffing ook beoordelen of er alternatieven zijn. Omdat dit het geval is er een hoog vergunbaarheidsrisico. Wij voorzien dat indien locatie 4b als voorkeur wordt gekozen Staatsbosbeheer en diverse natuurgroeperingen zich hiertegen zullen verzetten met de onvermijdelijke rechtsgang naar de Raad van State tot gevolg.

Afbeelding 2: luchtfoto regio rondom zoeklocatie BOZ-4b, met direct zuidelijk van de dijk het Natura2000 gebied Zoommeer

- Geluid

Witteveen en Bos constateert dat binnen de huidige richtafstanden voor geluid van 500 meter er geen ruimte is voor voor een hoogspanningsstation. Daarom hebben ze gekeken, vanuit u opdracht om te kijken hoe het hier wel kan, of een beperking van de richtafstand wel ruimte oplevert. Ze hebben die ruimte gevonden bij een beperking van de afstand tot 300 meter. Dit betekent een afwijking van de richtlijn en dus overlast voor omwonenden. Het afwijken van de richtlijn waar dat bij andere voorkeurslocaties niet nodig is, is een grond voor omwonenden om bezwaar te maken. Hoe dichterbij het station bij woning ligt, hoe meer kans er is op geluidsoverlast. Dit vraagt om extra investeringen van TenneT en Enexis in het station om hiervoor maatregelen te nemen.

Overige aspecten

- Vrij spelen van de Spie van masten

Meerdere keren is tijdens de commissievergadering door insprekers en door u benoemd dat de Spie vrijgespeeld kan worden van masten. Soms werd dit gekoppeld aan locatie 4b en soms aan een in noordelijke richting opgeschoven variant. TenneT zal zich bij het aansluiten van het station op de bestaande verbinding moeten houden aan de (civiel)technische eigenschappen van masten en hun omgeving. Niet alles is mogelijk en ook niet bij elk type mast. Zo zijn er hoekmasten, draagmasten etc., elk met hun eigen krachtenkarakteristiek. Ook de fundering van de mast is van belang. Hierdoor is het aantal opties tot het aansluiten van het station beperkt. TenneT heeft hun engineers meerdere keren laten kijken naar de wijze waarop het station op locatie 4b kan worden aangesloten. Hierover is uitvoerig contact geweest met de uw bekende inspreker die de optie heeft aangedragen. Mede naar aanleiding daarvan is elke keer opnieuw naar de wijze van aansluiting gekeken. Keer op keer komen zij tot de conclusie dat de Spie niet kan worden vrijgespeeld. Dit geldt ook voor de noordelijk opgeschoven variant die de NNB zou moeten ontzien. Wij vertrouwen op de deskundigheid van de engineers van TenneT die al sinds jaar en dag dit soort verbindingen aanleggen. U heeft aangegeven dat het courant maken van het bedrijventerrein de Spie zwaar moet wegen in de haalbaarheid voor locatie

4b. Dit is geen ruimtelijk maar een politiek argument. Desondanks constateren wij dat aan uw uitgangspunt niet kan worden voldaan.

Hoe kijkt het ministerie naar deze discussie rond locatie 4b?
De minister is tot op heden nog steeds het bevoegd gezag. Hij moet zich daarom elk moment afvragen wanneer hij zijn rol als bevoegd gezag oppakt. Tot op heden heeft hij de keuze voor een voorkeurslocatie aan u gelaten in de verwachting dat hij uiteindelijk het bevoegd gezag aan u overdraagt. Hij ziet echter ook dat een keuze voor locatie 4b, een groot en vermijdelijk risico vormt op tijdige vergunbaarheid en daarmee realisatie van het benodigde hoogspanningsstation.

De minister onderschrijft het belang van het niet verder vertragen van het proces. Hij ziet in locatie 4b een risico die tot onnodige vertraging leidt. Er zal namelijk enige tijd verstrijken voordat onomstotelijk vast komt te staan dat 4b inderdaad niet haalbaar is. De minister benadrukt de urgentie dat het station tijdig wordt opgeleverd. Daarom doet de minister in zijn brief (zie bijlage) een beroep op u om een reëel voorkeursalternatief vast te stellen dat recht doet aan de verschillende ruimtelijke belangen en de urgentie van dit hoogspanningsstation in de energietransitie. Zo kan op korte termijn het bevoegd gezag aan u worden overgedragen.

Indien u kiest voor locatie 4b, zal de minister zich moeten beraden of de vermijdbare vertraging een reden is om het bevoegd gezag niet aan u over te dragen. Met zijn brief laat de minister aan u doorschemeren dat dit het geval is. Hij benadrukt de uiterlijke besluitdatum van 10 maart en wijst op het belang van het vaststellen van een reëel voorkeursalternatief.

Conclusie
Wij hebben in deze brief onderbouwd waarom locatie 4b meerdere harde no go's heeft die leiden tot een onvergunbare- danwel een niet haalbare locatie. Naast de harde no go's zijn er vele andere aspecten om niet voor deze locatie te kiezen. Wij kunnen niet anders concluderen dat de locatie afvalt als optie voor een voorkeurslocatie. Wij zien dan ook geen aanleiding om hierover met de gedeputeerde in gesprek te gaan. Het resultaat zal niet anders zijn.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,
namens het college,

Dhr. B. Jacobs M.Sc.
Wethouder

Jacob Obrechtlaan 4
4611 AR Bergen op Zoom
Contact: www.bergenopzoom.nl

Postbus 35
4600 AA Bergen op Zoom
I www.bergenopzoom.nl

T 140164
F (0164) 24 53 56
KvK 20169091

B nv BNG rek. nr. 28.50.00.942
B IBAN: NL41BNGH 0285000942
B BIC: BNGHNL2G

Bergen op Zoom, gemeente op de Brabantse Wal